

Onderzoek naar resten Kasteel Rietwijk

In de kastelenbuurt van Heemskerk werd in november 2012 vanwege de sloop en nieuwbouwplannen een proefsleuvenonderzoek verricht.

Dit werd uitgevoerd door het archeologische bedrijf Hollandia. S.H.A. is hiervoor ook om advies gevraagd. Op oude kaarten is een locatie te zien vinden van een grachtje en een bouwwerkje ter hoogte van de W. van Velsenstraat (wat waarschijnlijk een folly (architectonisch namaak bouwwerkje) is geweest in de hertenkamp van kasteel Assumburg. Het is alleszeggend dat op de enige betrouwbare tekening van de ruïne (Roelant Roghman 1647/48) geen hoogte is te zien (van deze folly wel in de hertenkamp) en geen open water zoals op een negentiende eeuwse kaart. Nabij was er op een locatie bij de Jan van Kuikweg / Simon van Haerlemstraat en Jan van Polanenstraat een fundering aangetroffen tijdens de aanleg van de woonwijk en de Jan van Kuikweg.

Leenbrieven lijken ook te wijzen op een andere locatie. Drie amateur archeo-

logen van destijds wezen vorig jaar opnieuw deze locatie aan waarbij ook mooie vondsten zijn gedaan die bewaard zijn gebleven.

Onderzoek wees ook uit dat de funderingen eruit getrokken zijn zonder archeologisch onderzoek destijds. Hollandia trof geen archeologische sporen aan nabij de locatie van hun laatste proefsleuf. Daarvoor lag waarschijnlijk de proefsleuf nog te ver van de locatie. In ieder geval, er gaat geen archeologie of resten van een kasteel verloren bij de nieuwbouwplannen. En dat is voor zowel de archeoloog als opdrachtgever van de nieuwbouwplannen goed nieuws.

Zuidermaatweg Heemskerk

S.H.A gaf advies aan het archeologisch bedrijf Hollandia die een proefsleuvenonderzoek uitvoerde op de locatie Zuidermaatweg

Dit is een 12e -13e eeuwse dijk die tegen het archeologische monument kasteel Oud Haerlem gelegen is.

Het was voor het eerst dat er diepergaand onderzoek gedaan kon worden op het terrein waar door Jean Roefstra, die namens S.H.A ook deelnam aan het archeologisch onderzoek, allang een tweede verlande kreekrug werd verwacht. Dit bleek juist te zijn. Sporen uit de prehistorie, aanwijzingen voor kleiwinning (o.a. voor de dijk) maar vooral de sporen van een middeleeuws woonerf waren een verrassing. Er werden perceelslootjes en een paar cirkelvormige slotjes van

middeleeuwse hooimijten aangetroffen. Door de vondst van een 13e eeuwse proto steengoed kan het perceel rond de bouw van het kasteel gedateerd worden. Een andere mogelijkheid is dat het perceel in verband staat met het in 1248 opgeheven domeinhof "Hofland" (Roefstra 1997 en 2002 en Oud Haerlem in prep.). Hoewel het gehele terrein afgegraven zou worden, zijn deze plannen weer veranderd door de gemeente. Er wordt nu een paddenpoel aangelegd op een plek die de archeologische sporen niet aantast. En dat is een mooie uitkomst van dit onderzoek.

Foto: Daan de Vries jr.

Macht en aanzien

Eind februari 2013 verscheen bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers te Zutphen het boek *Macht en aanzien*.

Kennemer adel in de volle middeleeuwen [1050-1350] van Erik H.P. Cordfunke. In dit rijk geïllustreerde boek schetst de auteur aan de hand van een twaalfal portretten van hoogadelijke families een boeiend beeld van de volle middeleeuwen in Kennemerland.

Niet eerder verscheen een overzicht hoogadelijke families uit de vroegste periode van Laat Middeleeuws Kennemerland. De schrijver rekent onder andere af met vele fouten uit vele eerder verschenen (ver)oudere publicaties. Het boek is uitgebreid voorzien van vele afbeeldingen en bronnen.

De Stichting Historische Archeologie maakte dit boek financieel mede mogelijk door een bijdrage en medewerking van Jean Roefstra.

Reeks - Kastelen in Beverwijk en Heemskerk

Dit jaar zal deel 3 in deze reeks verschijnen: *Kasteel Oud - Haerlem* door Jean Roefstra. Al 30 jaar is hij betrokken in de discussie om het behoud van het kasteelterrein.

Hierin bevinden zich de resten van het kasteel dat in 1351 verwoest werd door een langdurig beleg. In deel 3 zal Roefstra een overzicht geven van de historie en de resultaten van de archeologische onderzoeken. Als leerling van de in 2007 overleden Prof.Dr. J.G.N., met wie hij het verzet tegen vele plannen op het terrein ter discussie stelde, vervult hij één van diens laatste wensen: het verschijnen van een publicatie in brede kring over het kasteel (Jean Roefstra werkt eveneens aan de wetenschappe-

lijke uitwerking en herinterpretatie van Renaud zijn onderzoeken voor een internationaal vakblad).

De precieze verschijningsdatum wordt later bekend gemaakt via de mailinglist en de pers.

Het boekje zal onder andere een unieke reconstructietekening bevatten, gebaseerd op de opgravingsplattegrond van Prof.Dr. J.G.N. Renaud uit 1960 en aanvullende archeologische gegevens van de afgelopen jaren.

Heemskerk 950 jaar.

Op verzoek van de stichting H 950 werd medewerking gegeven aan een filmproject t.b.v. het binnen halen van sponsorgelden voor de culturele manifestaties voor de viering van Heemskerk 950 jaar.

Met behulp van vele vrijwilligers werd een (ludieke) korte film gemaakt van de legendarische ontsnapping van Jan II van Polanen die tijdens het beleg van zijn kasteel (Oud) Haerlem in 1351 door zijn vrouw in een zak het kasteel werd uitgedragen naar een veilige omgeving. Een mooi verhaal, maar onderzoek wijst uit dat dit nooit plaatsgevonden kan hebben. Het doel werd behaald voor de Stichting H 950. Aan dezelfde stichting werd voor de website een tekst geleverd

getiteld; 950! (zie <http://www.h950.nl>) Onderzoek door Jean Roefstra leverde begin jaren tachtig al het bewijs dat de naam Heemskerk veel eerder dan het jaar 1063 in de bronnen voorkwam (1049, 993 en mogelijk ca. 860 (als de naam "Scupildhem" inderdaad de oudere naam is van Heemskerk) Heemskerk heeft echter een traditie om het jaar 1063 vast te houden voor de viering van de "oudste" vermelding van dit dorp.

Foto's: Kees Zwaan en Niek Linger

DVD Historie van Heemskerk.

S.H.A. verleende medewerking aan de Historische Kring Heemskerk bij de totstandkoming van de DVD "Van Scupildhem tot Heemskerk".

Deze komt uit ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de Historische

Kring Heemskerk. De DVD is 18 april jl. verschenen.

Historische kalender Heemskerk

In de hal van het gemeentehuis van Heemskerk mocht SHA voorzitter Jean Roefstra op 25 april 2013 uit handen van voormalig burgemeester Hoobroeckx de Historische Kalender van Heemskerk ontvangen.

Roefstra ontving de kalender, een initiatief van Jan Schrama, als 1 van 5 prominente Heemskerkers. De andere prominenten waren: Burgemeester J. Tabak, Niek Linger (voorzitter HKH), oud-wethouder Ton van Herpen en volkshistoricus Piet Diemeer.

Per dag bevat de kalender een historisch feitje en is jaarlijks opnieuw te gebruiken.

De kalender is uitgave van Kennemer Delta en is voor € 7,50 verkrijgbaar bij boekhandel Stumpel en in de Bibliotheek van Heemskerk.

